

Hebrew Writers Association in Israel

Review

Reviewed Work(s): טהב בקעי by זוה. חר ווננע י"ש

Review by: מ. אגף

Source:

Moznaim /

מאזנים

Vol. No. / 1962), p. 479 יד ה-ר (ניסן-אייר תשכ"ב אפריל-מאי

Published by: Hebrew Writers Association in Israel

Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/23848664>

Accessed: 02-05-2018 07:45 UTC

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <http://www.jstor.org/page/info/about/policies/terms.jsp>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Hebrew Writers Association in Israel is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Moznaim* / מאזנים.

JSTOR

<http://www.jstor.org>

במציאות, ואני משער שהוא מתכוון לד"ר פריי-דנוואלד. וכך בלי סוף. וחבל שהספר לא נבדק על ידי בקי בתולדות הישוב והציונות, שכן בצורתו זו הוא עתיד להכשיל כל שירצה להשתמש בו כמקור לידע התקופה ופעלו בכללה.

ג. קרפל

שנים לאהר קונגרס זה, כל שכן שסוקולוב לא היה עדיין בקונגרס השביעי המזכיר (175) — ואף על פי כן מתואר כאן וולפסון ליד מזכירו סוקולוב. מוזכר כאן עזריאל הירש הילדסהיימר ולאחר מכן רק עזריאל והכוונה היא כמונן להירש הבן ולא לעזריאל האב. כן מוזכר „פרדינגר הרר פא“ מאמריקה, מראשי הציונים שם — ואין כזה

ש"י עגנון וח. הזו

עיוני מקרא מאת יעקב בהט, הוצאת יובל, חיפה, תשכ"ב.

ביקרתית יותר היא גישת המחבר ליצירות הזו, אשר במחזה „בקץ הימים“ הוא מוצא ליקוי באחדותה של העלילה. ומעניינת היא ההשוואה הנמתחת כאן בין גיבורו של „בקץ הימים“ לבין בעל „הדרשה“ יודקה. האחרון פוסל את היהדות הדתית וההיסטורית מתוך טעמים שכליים; ואילו יוזפה דוחה ושוולל אותה מתוך נטיות ויצרים שאינם ניתנים לתפיסת השכל.

כאמור נוסך כאן המבקר אור על היצירות לא רק מבחינת האמנות, אלא הוא גם מסביר את הלשון עתירת הדימויים במובאות מדברי חז"ל.

אגב: טענתה זו של הביקורת החדשה, שעל היצירה לקיים ולהסביר ולהוכיח את עצמה מתוך עצמה, בלי כל קשר אל בעליה ואל תנאי הזמן שבהם היא נוצרת, עדיין לא הצדיקה ולא ביססה את עצמה, אף לפי דיוני מחברנו. והנושא טעון בירור נוסף.

מ. אגף

מתוך פרקי הספר, המסבירים כמה מיצירות עגנון והזו בדרך העיון הניתוחי-המבאר, נשמע קולו של המחנך והמבקר כאחד, המסתייע בקניי מידה אלה: רקעה וזמנה של היצירה, תחומי עלילתה, סיפור המעשה או העלילה, הגיבורים הדמויות, האמנות והאידיאה. בולט כאן ערכם החינוכי של קניי-מידה אלה, שנוצרו מתוך נסיונות בהוראת ספרות בבית הספר התיכון. כל עיון כזה מופנה רק אל היצירה, המתבארת תוך כדי ניתוחה. שיטה זו טבועה ביחודה של היצירה המתבארת, והיא צומחת מתוך מהותה. כל פרקי העיון בספר, שכבר ראו אור במפורס, היו עשרים שנה לפני פרסומם בחינת תורה שבעל פה, שהשמיע המחבר לפני תלמידיו בבית הספר. בספרנו מוסברים ומבוארים תוך עיון ניתוחי עשר מיצירות עגנון וחמש מיצירות ח. הזו. אצל כמה מן היצירות נעשית, בצד העיון הניתוחי-המבאר, גם בדיקת המקורות הלשוניים הלוקחים מתוך הספרות התלמודית והמדרשית.

בין אמונה לכפירה

ר' יהודה אריה מודינא ואוריאל אקוסטא — פרשה בתולדות האפיקורסות בישראל מאת אפרים שמואלי, הוצאת מסדה, תל-אביב, תשכ"ב.

השמעת רמו ציבורי, לאומי-דת, בדבר המסקנות הרות משמעות אישית לגבי בעל ההשגות: „אם רוח אהרת על פניו יחלוף...“, שכן „יסוד ראשי מהכוונה האלוהית בתורה הוא שנשמר אותה כול-נו באופן אחד, כי אם לא כן לא יהיה ישראל גוי אחד.“ וזה העיקר: לחתימת פעלו הספרותי ופועל חייו כאחד חיבר מודינא ספר „בחינת הקבלה“, הכולל בחלקו הראשון („קול סכל“) סי-כום דברי הקטיגוריה על היהדות המסורתית וב-חלקו השני — נסיון להעלות תשובה ניצחת ל-סי-תימת מקור הכפירה („שאגת אריה“). מסביב לספר זה נתרקמה ספרות שלמה תהוה ושואלת, וב-

צירוף שני האישים שבכותרת המשנה אינו מקרי. אלא מגופו של הענין, והוא בחינת זימון היסטורי מובהק. במציאות ההיסטורית של המאה השבע-עשרה ובראיתנו-לאחר כיום מהווים שני החכמים, המשולבים שילוב בל יינתק, מוקד המ-עלה לשיאו את מתה ההויה היהודית הרוחנית. יתרה מזו: מודינא, שהוא גופו נקלע בנפשו המסוערת בין הדבקות במסורת ובין הדחף לח-ריגה מכבליה, הוא בין ראשי המדברים נגד אקוסטא. הוא הוא שניסח את התיזות לאזהרת אקוסטא מפני הדרך הנלוזה שבאחת עשרה שא-לות-השגותיו על התורה שבעל פה, תוך